

Изх. №

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. № КН-816-01-2
дата 18.09.2018 г.

ДО

Г-Н ДАНАИЛ КИРИЛОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ
КЪМ НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

Камара на Строителите в България
ул. "Михаил Тодев" № 6
Инвестиционен индекс: 00-207
дата: 18.09.2018

Относно: Принципни предложения за облекчаване на регулаторните и административните процедури в областта на законодателството по проектиране и строителство и становище по проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за обществените поръчки, № 802-01-28, внесен от Министерски съвет на 01.08.2018 г. и обсъден за първо гласуване в комисията по правни въпроси

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН КИРИЛОВ,

Водени от презумпцията за подобряване управлението на целия строително-инвестиционен процес и реализиране на строителна продукция, която да отговаря на действащите технически правила и норми, за постигане на по-високо качество на изпълнение на строежите и по-ефективен контрол Камара на строителите в България (КСБ) инициира сформирването на работна група с участието на представители от ръководствата на браншовите организации в строителния сектор, чиято основна цел е разработване на обща визия за решаване на актуалните проблеми, които създава действащото законодателство в областта на устройственото планиране, инвестиционното проектиране, строителството и обществените поръчки.

1. Принципни предложения за облекчаване на регулаторните и административните процедури в областта на строителното законодателство

Предложенията за ограничаване на регулаторните и административните процедури в областта на строителното законодателство, в т.ч. в Закона за устройство на територията (ЗУТ), които предлагаме да бъдат разгледани и обсъдени включват следните принципни и конкретни опорни точки:

Принципни:

- отпадане на възможността, предвидена в чл. 14, ал. 2 от Закона за Камара на строителите – строителни дейности за строежи от 5-а категория да се изпълняват от

строители, неписани в Централния професионален регистър на строителя (ЦПРС). Защитата на обществения интерес, здравето и животът на работниците и ползвателите на строежи, както и гаранцията за получаване на качествен строителен продукт може да се осъществи само при условие, че в ЦПРС се вписват всички строители на строежи от първа до пета категория включително. Тази законодателна промяна ще преустанови практиката „нерегламентирани строителни бригади“ да изграждат жилищни и смесени сгради ниско застрояване, което освен че не гарантира спазването на действащите строителни и технически норми, създава реална опасност за живота и здравето както на работещите, така и на бъдещите ползватели на сградите, ощетява бюджета и не на последно място – подхранва сивата икономика. (предложено в ЗИД на ЗУТ, който се разглежда в НС);

- разделяне на ЗУТ на два отделни закона – Закон за устройство на територията /устройствено планиране/ и Закон за строителството /инвестиционно проектиране и строителство/;

- „електронно издаване на разрешения за строеж /РС/“ - електронизацията на строително-инвестиционния процес от подаване на заявлението до създаване на електронно досие на строителните книжа за конкретния строеж.

Конкретни:

Разрешение за строеж:

- да се издава по идеен инвестиционен проект /ИП/, като следва да се прецизира обхвата и съдържанието на идейния проект така, че да е възможно той да може да бъде оценен за съответствие с основните изисквания към строежите. По преценка на възложителя, инвестиционният проект може да се внася във фаза технически /ТП/ или работен проект /РП/. Компетентният орган по ЗУТ, който издава РС (в масовия случай общинската администрация) да не одобрява частите на инвестиционния проект, а само да проверява съответствието с ПУП (ситуация и силует), документите за собственост, наличието на административни актове, които в зависимост от вида и големината на строежа са необходимо условие за разрешаване на строителството по Закона за опазване на околната среда, Закона за биологичното разнообразие, Закона за културното наследство или друг специален закон, както и условията за присъединяване към мрежите на техническата инфраструктура;

- инвестиционните проекти да се изработват от проектантски бюра, като подписването и съгласуването на частите на проекта да се извършва с електронен подпис от физически лица – проектанти на съответната част и притежаващи необходимата правоспособност съгласно Закона за камара на архитектите и инженерите в инвестиционното проектиране, както и от управителя на юридическото лице

(проектантското бюро). Регистрите на проектантските бюро могат да се водят от КАБ и КИИП;

- идейните инвестиционните проекти, по които ще се издава РС, за всички категории строежи, да се оценяват от консултанти за съответствие с основните изисквания към строежите съгласно чл.142, ал.5 от ЗУТ. Следващите фази на проекта също следва да се оценяват от консултанта в процеса на строителство, без да се внасят за одобряване в съответната администрация;

- юридическите лица (проектантски бюро и консултантски фирми) следва да притежават адекватни застраховки, гарантиращи покриване на евентуално нанесени щети за конкретния строеж;

категоризация на част от видовете строежи по чл.137 от ЗУТ и строителен надзор

- Промяна на категоризацията на някои видове строежи по чл.137 от ЗУТ: Преминаване на строежи от пета към четвърта категория - производствените и складовите сгради, инсталации, съоръжения, прилежаща инфраструктура и други с капацитет до 50 работни места включително и съоръженията към тях, както и недвижимите културни ценности с „ансамблово значение“ и „за сведение“, определени по реда на Закона за културното наследство;

- Строежите от пета категория да бъдат изпълнявани чрез упражняване на строителен надзор, както и да бъдат въвеждани в експлоатация от лицето упражнило строителен надзор, с изключение на строежите от допълващото застрояване, жилищни и вилни сгради с малка квадратура, за които строителният надзор се упражнява от техническия ръководител на обекта (строителен техник). Сега строежите от четвърта и пета категория се въвеждат в експлоатация по един и същи начин – почти еднакъв брой документи, които се представят на органа издал разрешението за строеж. (предложено в ЗИД на ЗУТ, който се разглежда в НС);

Изпълнение на строителството и въвеждане на строежите в експлоатация

- Въвеждане на етапност в изпълнението на строителството да не се процедира по реда на чл.154 от ЗУТ с издаване на заповед за допълване на издаденото вече РС, а да се реализира по искане на възложителя чрез съставяне на протокол за етапност, подписан от възложителя, проектанта и лицето, упражняващо строителен надзор. Протоколът да се депозира при органа, издал разрешение за строеж, придружен, при необходимост, от графичен материал изясняващ отделните етапи. Органа, издал разрешение за строеж писмено да уведомява възложителя в 14-дневен срок за приемането или неприемането на протокола;

- Редуциране на допустимите съществени отклонения по смисъла на чл.154, ал.2 при: промяна на вида на носещата конструкция на разрешения строеж; промяна на външните очертания на разрешения строеж, вкл. на подземната му част или при промяна предназначението на строежа или част от него С това предложение ще отпадне необходимостта от издаване на заповеди по чл.154 от ЗУТ, в процеса на строителство, за несъществени изменения в оцененния ИП, по който е издадено РС;

- Гаранционните срокове да започват да текат след подписване на констативен акт 15;

- Да се прецизира § 24 от ЗУТ, с който е дадена възможност да се прилагат договорните условия на Международната федерация на инженерите консултанти (ФИДИК) по отношение задълженията и отговорностите на участниците в инвестиционния процес с тези от ЗУТ, както и документацията, съставяна по време на изпълнение на строежа. (съгласно действащите текстове от ЗУТ при въвеждането в експлоатация на тези строежите документацията по ФИДИК се дублира с изискващите се актове и протоколи, определени с Наредба № 3 от 2003 г.);

- Регламентиране на Правила за общи договорни условия за изпълнение на строителните работи (в някои европейски държави е регулирано със закон), като неразделна част от договора за строителство, които да включват задълженията, отговорностите и разпределяне на рисковете и опасностите между участниците в строителния процес при различните форми на възлагане, в т.ч. инженерингова; техническите, специалните и допълнителните договорни условия за изпълнение и прекратяване на строителните работи; възнаграждения и срокове на изпълнение; документи за изпълнение на видовете строителни и монтажни работи и др.;

- Разработване и оформяне като приложение към ЗУТ (или към новия Закон за строителство) на стандартни форми за типови договори с балансиран договорни условия, гарантиращи ефективност, прозрачност и предвидимост при усвояването на публичните финансови средства;

- Възложителят да има възможност да възложи изпълнението на строежа на „инженеринг“ – проектиране и строителство, като в този случай ИП следва да бъде изготвен от проектантско бюро, като проектантите трябва да притежават изискващата се правоспособност съгласно Закона за Камара на архитектите и инженерите в инвестиционното проектиране.

2. Становище на КСБ по разгледания и обсъден за първо гласуване в комисията по правни въпроси проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за обществените поръчки (ЗИД на ЗОП)

КСБ напълно подкрепя основните промени в проекта на ЗИД на ЗОП, свързани с осигуряване на условия за поетапно преминаване към изцяло електронно възлагане на обществените поръчки. Също смятаме, че повишаване на стойностните прагове по чл. 20 от ЗОП (§ 7 от законопроекта) в съответствие с Делегираните регламенти на Европейската комисия от 2017 г. ще окаже положително въздействие върху строителния сектор, тъй като ще се постигне в голяма степен сближаване на националните стойности на праговете за строителство със съответните европейски.

Същевременно становището на КСБ, което е събирателно на всички браншови организации в строителния сектор, чиито предложения са насочени към подобряване и уеднаквяване на условията в процеса по възлагане на обществени поръчки в областта на строителния инвестиционен процес не е включено във внесените от Министерския съвет законопроекта.

С цел прецизиране и унифициране на правилата и условията за прилагане на ЗОП в строителния бранш и за гарантиране получаването на качествена строителна продукция екип от КСБ разработи предложенията за промени, като по-съществените от тях са в следните насоки:

- ✓ облекчаване възможността за включване на подизпълнители при възлагане на обществени поръчки - както в рамките на процедурата за избор на изпълнител на обществената поръчка, така и по време на изпълнение на договора, като изискванията към подизпълнител за определен вид строителни и монтажни работи (СМР) трябва да отговарят само на изискванията за този вид СМР. Тази законодателна инициатива е насочена както към малки и средни строителни фирми, тъй като те ще имат реална възможност за участие в тръжните процедури, така и към големите фирми и обединения, тъй като в повечето случаи необходимостта от възлагане на определени видове строителни и монтажни работи на подизпълнители се явява по време на изпълнение на строителството. Законодателните предложения (алинеи на чл. 66) включват възможността за използване на подизпълнител да се разглежда като право, а не като задължение на участника, избран за изпълнител. В този смисъл следва да се предвиди възможност, която да позволява определена степен на гъвкавост за избрания изпълнител по отношение на организирането на изпълнението на възложения договор за обществена поръчка, т.е. не следва да се счита за фиксиран ангажимент, а за възможност, от която избрания изпълнител, който отговаря на изискванията за изпълнение на съответните видове строителни и монтажни работи, може да се възползва, съобразно конкретния случай.
- ✓ уточняване и разграничаване на обявените от възложителя пределни (бюджетни) и девизни цени, т.е. следва да се включи текст, който да не позволява отстраняването от

търг на участници за това, че са предложили по-високи цени от обявените пределни цени от възложителя. (нова алинея към чл. 21 от ЗОП);

- ✓ при повече от четири оферти да отпадат участниците, предложили най-високата и най-ниската цена - с повече от 20% от средно претеглената цена. (нова алинея към чл. 72 от ЗОП);
- ✓ при възлагане на обществени поръчки за строителство – в случаите на подбор по най-ниска цена, задължително да има преквалификация за предварителен подбор на фирми с подходящ капацитет и опит. (допълване на ал. 3 към чл. 70 от ЗОП);
- ✓ създаване на възможност за законосъобразни промени на договорите по време на изпълнение, които до момента не се практикуват и ограничават ползването на международно признати стандартни образци на договори, които гарантират приложение на най-добрите практики в строителството (прецизиране на чл. 116, ал. 1 в съответствие с текста на чл. 72, параграф 1, б. „а“ на Директива 2014/24, който допуска възможностите за изменение на договора стига изменението да не излиза извън цялостния характер на поръчката).

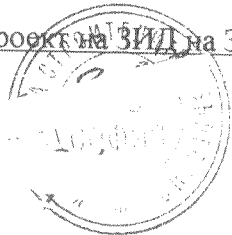
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН КИРИЛОВ,

Като разчитаме на ангажираността Ви за подкрепа при решаване на важни въпроси и приоритетни теми в строителния сектор и установените добри партньорски отношения, се надяваме предложението на КСБ по ЗИД на ЗОП да бъде взето под внимание при обсъждането за второ гласуване в комисията по правни въпроси.

Приложение по т. 2: проект на ЗИД на ЗОП и мотиви към него

С УВАЖЕНИЕ,

инж. МИРОСЛАВ МАЗНЕВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ОБЩЕСТВЕНИТЕ ПОРЪЧКИ

(Обн., ДВ, бр. 13 от 16.02.2016 г., в сила от 15.04.2016 г.; доп., бр. 34 от 03.05.2016 г.; изм. и доп., бр. 63 от 04.08.2017 г.; изм., бр. 85 от 24.10.2017 г.; доп., бр. 96 от 01.12.2017 г., в сила от 03.01.2018 г.; изм. и доп., бр. 102 от 22.12.2017 г., в сила от 22.12.2017 г.; изм., бр. 7 от 19.01.2018 г.; изм. и доп., бр. 15 от 16.02.2018 г., в сила от 16.02.2018 г.; доп., бр. 17 от 23.02.2018 г., в сила от 23.02.2018 г.; доп., бр. 24 от 16.03.2018 г., в сила от 23.05.2018 г.; доп., бр. 30 от 03.04. и бр. 49 от 12.06.2018 г.)

§ 1. В чл. 21 се създава ал. 18:

„(18) Когато Възложителят е обявил прогнозната цена за пределна, той може да отстрани от процедурата участниците, предложили по-високи цени от пределната, само ако е обосновал пределната цена със съответна методика за нейното формиране.“

§ 2. В чл. 63 се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Възложителят може да определя критерии, въз основа на които да установява, че кандидатите или участниците разполагат с необходимите човешки и технически ресурси, както и с опит за изпълнение на поръчката при спазване на подходящ стандарт за качество. Възложителят може да изисква от кандидата или участника:

1. да е изпълнил дейности с предмет и обем, идентични или сходни с тези на поръчката, най-много за последните:

а) 5 години от датата на подаване на заявлението или на офертата - за строителство, както и за услуги, свързани с изпълнението на строителство – избор на проектант или консултант по чл. 166 от ЗУТ;

б) три години от датата на подаване на заявлението или на офертата - за доставки и услуги, с изключение на услугите по б. „а“;

§ 3. В чл. 66 се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Кандидатите и участниците могат да посочат в заявлението или офертата дела от поръчката, които възнамеряват да възложат на подизпълнители.“

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Подизпълнителите се посочват от кандидатите и участниците в заявлението или офертата или в процеса на изпълнение на поръчката, като в този

случай изпълнителят уведомява възложителя за името, данните за контакт и представителите на подизпълнителите и за частта от поръчката, която ще изпълнява подизпълнителя.“

3.Алинея 3 се изменя така:

„(3) В случай, че подизпълнителите са посочени в заявлението или офертата, подизпълнителите трябва да отговарят на съответните изисквания относно личното състояние и годност (правоспособност) за упражняване на професионална дейност, приложими съобразно вида и дела от поръчката, който ще изпълняват. В този случай възложителят изисква замяна на подизпълнител, който не отговаря на тези изисквания и критерии. Във всички случаи подизпълнителите трябва да отговарят на съответните изисквания за упражняване на професионална дейност, приложими съобразно вида и дела от поръчката, който ще изпълняват.“

4.Алинея 9 се изменя така:

„(9) С изключение на случаите по чл. 174 и случаите на ал. 13, когато кандидатите и участниците се позовават на капацитета на подизпълнителите по отношение на критериите, свързани с икономическото и финансовото състояние, техническите способности и професионалната компетентност, определеният изпълнител не е задължен да възложи изпълнението на посочения в заявлението или офертата дял от поръчката на подизпълнител. Определеният изпълнител уведомява възложителя за това преди сключването на договора за поръчка Независимо от възможността за използване на подизпълнители отговорността за изпълнение на договора за обществена поръчка е на изпълнителя.“

5.Алинея 11 се изменя така:

(11) По време на изпълнение на договор за обществена поръчка се допуска замяна на подизпълнител, посочен в офертата или заявлението и на чиито капацитет кандидат и участник се е позовал по отношение на критериите, свързани с икономическото и финансовото състояние, техническите способности и професионалната компетентност, ако са изпълнени едновременно следните условия:

1. за новия подизпълнител не са налице основанията за отстраняване в процедурата;

2. новият подизпълнител отговаря на критериите за подбор, на които е отговарял предишният подизпълнител, включително по отношение на дела и вида на дейностите, които ще изпълнява, коригирани съобразно изпълнените до момента дейности.”

6.Алинея 13 се изменя така:

“(13) Кандидатите и участниците могат да се позовават на капацитета на подизпълнителите, които възнамеряват да използват, по отношение на критериите, свързани с икономическото и финансовото състояние, техническите способности и

професионалната компетентност, в случаите когато подизпълнителят е посочен в заявлението или офертата.”

§ 4. В чл. 67 се правят следните изменения:

1.Алинея 1 се изменя така:

„(1) При подаване на заявление за участие или оферта кандидатът или участникът декларира липсата на основанията за отстраняване и съответствие с критериите за подбор чрез представяне на единен европейски документ за обществени поръчки (ЕЕДОП). В него се предоставя съответната информация, изисквана от възложителя, и се посочват националните бази данни, в които се съдържат декларираните обстоятелства, или компетентните органи, които съгласно законодателството на държавата, в която кандидатът или участникът е установен, са длъжни да предоставят информация. При подаване на заявлението или офертата, ЕЕДОП се подписва от едно или повече лица, които имат право да представляват участника, съобразно реда за упражняване на представителната власт.“

2.Алинея 2 се изменя така:

„(2) Когато кандидатът или участникът е посочил в заявлението или офертата си, че ще използва капацитета на трети лица за доказване на съответствието с критериите за подбор или че ще използва подизпълнители, за всяко от тези лица се представя отделен ЕЕДОП, който съдържа информацията по ал. 1.“

§ 5. В чл. 70 се правят следните изменения:

1.Алинея 3 се изменя така:

„(3) Избраният критерий за възлагане по ал. 2 се посочва в обявлението, с което се оповестява откриването на процедурата или поканата за потвърждаване на интерес, и в документацията за обществена поръчка. Критерият по ал. 2, т. 1 не може да се използва в случаите, в които поръчката се отнася до изпълнение на услуги, свързани с изпълнението на строителство – избор на проектант или консултант по чл. 166 от ЗУТ. При възлагане на обществени поръчки за строителство критерият най-ниска цена се прилага само за участници, доказали наличие на опит и капацитет по чл. 63, ал.1.“

§ 6. В чл. 72 се създава ал. 8:

„ (8) При повече от четири оферти отпадат участниците, предложили най-високите и най-ниските цени - с повече от 20% от средната стойност на предложенията на останалите участници“

§ 7. В член 100, алинея 6 се изменя така:

„(6) След изтичането на сроковете по ал. 3 – 5 възложителят може да публикува многократно обявления за изменение или допълнителна информация за удължаване на обявените срокове.“

§ 8. В член 103 се правят следните изменения:

1.Алинея 1 се изменя така:

„(1) Възложителят назначава комисия за извършване на подбор на кандидатите и участниците, разглеждане и оценка на офертите и провеждане на преговори и диалог. Комисията се състои от нечетен брой членове. В състава на комисията се включва задължително един правоспособен юрист, а останалите членове са лица, притежаващи професионална компетентност, свързана с предмета на поръчката.“

§ 9. В член 112 се правят следните изменения:

1.Алинея 5 се изменя така:

„(5) Задължителното минимално съдържание на договора се определя с правилника за прилагане на закона. В договора не могат да се включват условия, позволяващи обвързването на реда или размера на плащанията с възможността за осигуряване на финансиране за изпълнението му от страна на възложителя.“

§ 10. В член 116 се правят следните изменения:

1.Алинея 1 се изменя така:

„(1) Договорите за обществени поръчки и рамковите споразумения могат да бъдат изменяни само когато:

1. промените са предвидени в документацията за обществената поръчка или в договора чрез ясни, точни и недвусмислени клаузи, включително клаузи за изменение на цената или опции, в това число и изменение при промяна на условията; обхватът и естеството на възможните изменения или опции, както и условията, при които те могат да се използват, не трябва да води до промяна в цялостния характер на поръчката или на рамковото споразумение;“

§ 11. В член 199, ал. 2 т. 6 се изменя така:

„6. посочване на основания за оспорване по чл. 146 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), както и исканията на жалбоподателя;“

§ 12. В член 207 се правят следните изменения:

1. Основният текст на чл. 207 става ал. 1.

2. Създава се ал. 2:

„(2) В хода на проучването Комисията за защита на конкуренцията не се ограничава само с обсъждане на обстоятелствата по жалбата, а е длъжна въз основа на събраните в производството доказателства да провери законосъобразността на обжалваното решение, действие или бездействие по чл. 196 на всички основания по чл. 146 от АПК.“

М О Т И В И

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за обществените поръчки

Проектът на Закон за изменение и допълнение (ЗИД) на Закона за обществените поръчки (ЗОП) е изготвен от работна група към Камарата на строителите в България. Предложените промени целят да преодолеят някои проблеми при приложението на обществените поръчка в строителния бранш и при консултантските услуги, идентифицирани от практикуващите.

Основната група от предложените изменения и допълнения в закона е свързана с облекчаване възможността за включване на подизпълнители както в рамките на процедурата за избор на изпълнител на обществената поръчка, но и извън нея – при самото изпълнение на договора.

На първо място предвидените промени поставят фокус не толкова върху конкретната личност на предлагания подизпълнител, а върху дела и вида на работите, за които кандидата или участника възнамерява да използва такъв.

В тази връзка се предлага диференцирането на две основни хипотези, при които в зависимост от конкретните обстоятелства, свързани с участието в процедурата, (1) стопанския субект предлага конкретен подизпълнител (или конкретни подизпълнители) за изпълнението на съответен дял от поръчката и се позовава на капацитета на тези подизпълнители по отношение на критериите, свързани с икономическото и финансовото състояние, техническите способности и професионалната компетентност или (2) стопанският субект декларира пред възложителя използването на подизпълнители след началото на изпълнение на поръчката, като не позовава на техния капацитет. С цел да се отговори на изискването, произтичащо от европейското законодателство за осигуряване на прозрачност по веригата от подизпълнители (вж. съображение (105) от Директива 2014/24/ЕС), във втората хипотеза, се установяват законови механизми, съобразно които възложителят следва да бъде известен за (личността на) подизпълнителя, който ще бъде ангажиран в рамките на изпълнението на договора за поръчката, както и необходимостта съответния подизпълнител да отговаря на приложимите изисквания относно личното състояние и годност (правоспособност) за упражняване на професионална дейност.

В цялостния контекст на законодателната инициатива, възможността за използване на подизпълнител следва да се разглежда като право, а не като задължение на участника, избран за изпълнител, освен в случаите, в които участникът се позовава на капацитета на подизпълнителите. В този смисъл следва да се предвиди възможност, която да позволява определена степен на гъвкавост за избрания изпълнител по отношение на организирането на изпълнението на възложения договор за обществена поръчка. Предвид това възможността за посочване на дял от поръчката, който ще бъде изпълнен от подизпълнител, не следва да се счита за

фиксиран ангажимент, а за възможност, от която избрания изпълнител, който отговаря на всички изисквания на възложителя, може да се възползва, съобразно случая.

В цялостния тон на предложената законодателна инициатива се предвижда редакция на ал. 11, която да урежда случаи на замяна на подизпълнители по време на изпълнение на поръчката, ако това са подизпълнители, чийто капацитет е използван от участника, тъй като в този случай следва да се гарантира спазване на изискванията за подбор, на които е следвало да отговаря и първоначалния подизпълнител. Замяната на подизпълнители извън този кръг е свободна.

Със законопроекта се предвижда създаването на нова ал. 13 на чл. 66, която уточнява, че кандидатите и участниците могат да се позовават на капацитета на подизпълнителите, които възнамеряват да използват, по отношение на критериите, свързани с икономическото и финансовото състояние, техническите способности и професионалната компетентност, единствено в случаите, в които съответния подизпълнител е бил изрично (конкретно) посочен в заявлението или офертата. Към момента възможността за такова позоваване е изрично уредена в ЗОП единствено по отношение на третите лица, като в действащия закон липсва текст, съответстващ на чл. 51а от ЗОП в сила до 15.04.2016. Същевременно от съдържанието на ЕЕДОП може да се направи извод, че позоваването на капацитета на подизпълнител, с цел доказване критериите за подбор е валидна възможност за това. В този смисъл е налице празнота в закона, която води да различен начин за прилагане на закона от възложителите.

Друга група промени са насочени към повишаване на качеството, както на кандидатите в обществените поръчки, така и на избраните изпълнители, за да се осигури по-качествен резултат, заплатен от обществени финанси. Този ефект се постига от една страна с повишаване на изискванията към кандидатите, а от друга и с подходящо формиране на комисията за избор с професионалисти, които могат да оценят офертите на подобаващо професионално ниво.

В тази връзка се предлагат промени, свързани със завишаване на изискванията за опит не само за услугите, свързани със строителство, но и тясно свързаните услуги по проектиране и надзор. Визираните услуги, свързани с изпълнението на строителство – проектиране и надзор (консултант по чл. 166 от ЗУТ), са неразривна част от строителния процес. Това е законоустановено положение, което се откроява особено в случаите, в които се касае за възлагане на договори за изпълнение на т. нар. „инженеринг“ (проектиране и строителство), при които окончателното приемане на дейностите по проектирането като част от цялостния предмет на договора, следва изпълнението и на строителството. Аналогично – осъществяването на строителния надзор е по същността си дейност, която се извършва паралелно и е обвързано с успешното приключване на строителните работи. В този смисъл се явява практически целесъобразно правилата от ЗОП, свързани с възможностите за изискване и доказване

на опит в изпълнението на сходни дейности, относими към проектиране и строителен надзор, да бъдат приравнени на тези за изпълнението на строителство.

Като продължение на същата идея за повишаване на качеството се предвижда ограничаване на възможността изпълнители на услуги по проектиране или строителен надзор да се възлагат единствено въз основа на най-ниската цена. Целта е по този начин да се ограничи установилото се изкривяване на пазара на тези услуги и избора на изпълнители, които де факто не предлагат икономически най-изгодната оферта, а предлагат нереалистично ниска цена, която изначално компрометира качествено изпълнение на съответния договор. Разновидност на тази практика е и отстраняването на участници, които предлагат офертни цени, надвишаващи т. нар. „пределни цени“, които възложителите определят често пъти произволно или без съответна обосновка, при което участниците, за да не бъдат отстранени, са принудени да предлагат нереалистично ниски цени. С оглед на това е и предложената нова алинея 18 в чл. 21.

С трета група промени се цели прецизиране на някои текстове, които в сегашните си редакции създават проблеми в практиката.

Предлага се промяна на чл. 67 ЗОП. Предложеното допълнение изрично посочва и ограничава това кои лица следва да подпишат ЕЕДОП. Към настоящия момент ППЗОП не прави разлика между това за кои лица се отнася информацията в ЕЕДОП (в частта относно основанията за отстраняване и личното състояние) и това кои лица следва да го подпишат, като практически е установено тъждество между двете категории. Така установеното с правилника положение създава непропорционални и неоправдани съществени практически затруднения пред участието в процедури за избор на изпълнители на поръчки на икономически оператори със сложна (напр. холдингова) корпоративна структура и в общия случай препятства участието на чуждестранни лица. С изменението се предвижда ЕЕДОП да се подписва единствено от едно или повече лица, които имат право да представляват участника (вкл. и по пълномощие), съобразно реда за упражняване на представителната власт (заедно, поотделно или при други ограничения). Следва да се отбележи, че допълнението не засяга кръга от лица, за които следва да се предостави съответната информация.

Необходима е промяна в чл. 100 от сегашната редакция на закона, съгласно която промяна, при изтичането на сроковете за промени в другите условия за провеждане на обществената поръчка (в обявлението, с което се оповестява откриването на процедурата, в поканата за потвърждаване на интерес, в документацията за обществената поръчка и в описателния документ), да могат да се правят промени и в самите срокове, без посочване на конкретни причини и мотиви за това от страна на Възложителите. Принципно сроковете също са част от условията, но при сегашната редакция на чл. 100, ал. 6 от ЗОП е възможно да се прави и тълкуване, при което сроковете не са част от условията и това води до противоречива практика по прилагането на закона.

Допълнената редакция на чл. 103, ал. 1 предвижда, по подобие на отменения ЗОП, изрично изискване за включване в състава на комисията за извършване на

изрично предвидено с чл. 103 от ЗОП, то е имплицитно заложено с разпоредбата на чл. 70, ал. 7, т. 3, б. „б“, съгласно която начинът за определяне на оценката по всеки показател следва да осигурява на кандидатите и участниците достатъчно информация за правилата, които ще се прилагат при определяне на оценката по всеки показател, като за качествените показатели, които са количествено неопределими, се посочва начинът за тяхното оценяване от комисията с конкретна стойност чрез експертна оценка. В този смисъл оценката на предложенията за изпълнение на поръчката следва да бъде извършена от експерти – т.е. от лица притежаващи необходимата за това професионална компетентност.

С трета група промени се цели прецизиране на някои текстове, които в сегашните си редакции създават проблеми в практиката.

Предлага се промяна и на чл.112, ал.5, която да ограничи възможността в договорите, възложени по реда на ЗОП да се включват условия, позволяващи обвързването на реда или размера на плащанията с възможността за осигуряване на финансиране за изпълнението му от страна на възложителя. Доколкото към момента липсва изрична забрана в този смисъл и предвид, че проектите на договори за възлагане на обществени поръчки не подлежат на допълнително разглеждане след тяхното публикуване като част от тръжните документации, в чести случаи възложителите злоупотребяват с възможността за едностранно определяне на условията за тяхното изпълнение. Част от този идентифициран подход са и договорни условия, поставящи реда и/или размера на плащанията по договора под условие, свързано с осигуряването на финансов ресурс, независимо от извършената от определения изпълнител работа.

Предлага се и редакция на чл. 116, ал. 1 с цел разпоредбата да се приведе в съответствие с текста на чл. 72, параграф 1, б. „а“ на Директива 2014/24, който допуска възможностите за изменение на договора стига изменението да не излиза извън цялостния характер на поръчката. С привеждане на текста на закона в съответствие с текста на Директива 2014/24 ще се даде възможност за законосъобразни промени на договорите по време на изпълнение, които до момента не се практикуват и ограничават ползването на международно признати стандартни образци на договори, които гарантират приложение на най-добрите практики в строителството

От съществено значение е и внасянето на някои промени в режима на обжалване на обществените поръчки и по-специално - въвеждането на служебното начало и основанията по чл. 146 от АПК, при извършването на проверката на КЗК по подадена жалба. При сегашния режим, при подадена жалба, проучването на преписката по жалбата обхваща само обстоятелствата по жалбата, т.е. КЗК не е обвързана при произнасянето си по жалбата от всички налични пороци при провеждането на процедурата, а само на онези, които жалбоподателят е посочил в жалбата си. Това съществено отличава производството по ЗОП пред КЗК от това по административни дела по АПК пред административните съдилища, където служебното начало е силно застъпено и се прилага един по-широк кръг от основания за обжалване, а именно – тези по чл. 146 от АПК. Това следва да се промени и ЗОП да

се синхронизира с АПК, тъй като КЗК е специализирана особена юрисдикция, една от функциите на която е да гарантира ефикасно правораздаване в сферата на обществените поръчки.

От друга страна, при последващия контрол на Управляващите органи на Оперативни програми, който е по Закона за управление на средствата от европейските структурни и инвестиционни фондове, а не по зоп, и се развива на принципа на засиленото служебно начало, нередко се откриват нарушения, които не са били констатирани при обжалване пред КЗК. При възприемане на служебното начало и в производството по ЗОП пред КЗК нейният правораздавателен контрол ще обвързва и посочените Управляващи органи, които след съответно приключило производство пред КЗК няма да могат да налагат санкции за нарушения, които не са установени от КЗК. Това ще облекчи сериозно бенефициентите – общини и държавни учреждения, които към днешна дата независимо от благоприятен за тях изход от производство по ЗОП пред КЗК, при последващо такова по ЗУСЕСИФ са застрашени от санкции. В тази връзка са предложени редакции на чл. 199 и чл. 207 от ЗОП.

Екип на Камарата на строителите в
Българи